

یادداشت

درماندگی در شوک‌درمانی

محمد عدمی

در جهان اقتصاد، همواره سیاست‌گذاران از ابزارهای گوناگونی برای اعمال سیاست‌های خود استفاده کرده‌اند. به‌این‌ترتیب، شوک‌درمانی نیز یکی از چندین شیوه‌ای است که برای درمان اقتصاد برخی کشورها به کار گرفته شده است اما در طول تاریخ مدرن، عموم ملت‌ها، طبقه متوسط و ضعیف جوامع چندان دل خوشی از شوک‌درمانی نداشته‌اند. با این حال، به طور قطع نمی‌توان گفت که این روش همواره به زیان اقتصاد همه کشورها تمام شده است. شوک‌درمانی، گاهی اوقات برای اقتصادها لازم بوده و گاهی موجب خرابی‌های طولانی‌مدت شده است.

با این حال نتایج حاصل از اجرای سیاست‌های اقتصادی است که اهمیت دارد. به عبارت دیگر، سیاست‌گذار می‌تواند از هر ابزاری که در بلندمدت واقعا به صلاح منافع عمومی باشد، استفاده کند اما روش و چگونگی به‌کارگیری ابزارهای سیاست‌گذاری نیز برای اصلاحات اقتصادی از اهمیت ویژه‌ای برخوردارند.

از آنجایی که مسئولیت شوک‌درمانی بر عهده سیاست‌گذار خواهد بود، بنابراین وجود محدودیت‌های اجرایی برای سیاست‌گذار معنایی نخواهد داشت. سیاست‌گذار هرچه بخواهد، تصمیم می‌گیرد و انجام می‌دهد اما شرط آن است که از تبعات منافع خود شانه خالی نکند. هر چند شانه خالی‌کردن و سلب مسئولیت نیز نمی‌تواند برای همیشه ادامه یابد. هر سیاست‌گذاری در بلندمدت آثار سیاست‌های خود را خواهد دید.

یک سیاست‌گذار کارآمد در مسئله شوک‌درمانی، به زمینه‌های نهادی موجود، اوضاع اقتصادی و دیگر مؤلفه‌های مؤثر بر اقتصاد توجه کافی خواهد داشت. به طور مثال اگر اقتصاد یک کشور در بی‌ثباتی به سر برده باشد و رشد اقتصادی کشور برای چند دهه متوالی بسیار ناچیز باشد، اجرای شوک‌درمانی برای این کشور متفاوت خواهد بود. چنانچه به صورت ناکارآمد، شکاف طبقاتی و اختلافات شدید درآمدی و ثروتی در اقتصاد یک کشور وجود داشته باشد و نهادهای لازم برای اصلاحات اقتصادی نیز شکل نگرفته باشند، در نتیجه شوک‌درمانی سیاست مناسبی برای این کشور نخواهد بود.

در اوضاع نابسامان اقتصادی نه‌تنها سیاست‌های شوک‌آور، ثمربخش واقع نخواهند شد، بلکه امراض اقتصادی بیشتری را نیز در جامعه توزیع خواهند کرد. در چنین کشورهایی نه تولید و نه قدرت خرید جامعه‌توان تحمل شوک‌های بزرگ را نخواهند داشت. به‌همین‌خاطر لازم است برای جلوگیری از بی‌ثبات‌ترشدن اقتصاد و ایجاد فضای لازم برای اصلاحات جدی اقتصادی در چنین شرایطی از اجرای سیاست‌های شوک‌آور پیشگیری کرد. طبیعی است که جسم کسی که جراحات‌های عمیقی دارد، ظرفیت تحمل شوک‌های شدید و مستمر را نخواهد داشت. حال آنکه هنوز راه‌های دیگری به جز شوک‌درمانی در اختیار سیاست‌گذار وجود داشته باشد.

دراین‌صورت بهتر است سیاست‌گذار در شرایط نابسامان اقتصادی دست به عمل‌هایی نزند که آشفتنگی را به جای نظم بیاشاند. در صورت وجود آشفتنگی، همه نهادهای اجتماعی کشورها در بلندمدت زیان خواهند کرد. چنانچه کسی گمان کند که از سلختگی و آشفتنگی اقتصادی نفعی خواهد برد، احتمالا دچار اشتباهات مهلک محاسباتی شده است. این قضیه را به‌راحتی می‌توان در تجربیات گذشتگان شاهد بود.

علم و عمل در یک نگاه

در یک مطالعه معتبر علمی با عنوان «نبود قطعیت درون‌زا و پیامدهای کلان اقتصادی متأثر از شوک وارده بر انتظارات تورمی» بخشی از نتایج حاصل از اجرای شوک‌درمانی نشان داده شده است. کونیدو آسکاری و همکاران به پیامدهای یک سیاست شوک‌آور پرداخته‌اند. آنها نشان داده‌اند که در کوتاهمدت شوک‌هایی که انتظارات تورمی را افزایش می‌دهند، چه پیامدهایی بر اقتصاد کلان داشته‌اند. نتایج این مقاله نشان داد شوک‌هایی که انتظارات تورمی را افزایش می‌دهند، باعث کاهش تولید و افزایش تورم شده و آثار رکودی و تورمی درخورتوجهی بر اقتصاد کلان گذاشته‌اند. همچنین به واسطه اجرای این شوک‌درمانی، نبود قطعیت و بی‌ثباتی نیز به‌طور درون‌زا افزایش یافته است. به طوری که افزایش نبود قطعیت و بی‌ثباتی در اقتصاد، آثار رکودی این شوک را تقویت نیز کرده است.

در نهایت می‌توان از این مطالعه علمی این‌چنین برداشت کرد که شوک‌درمانی از درجه انتظارات تورمی در شرایط رکودی و تورمی، بحران‌آفرین خواهد بود. اقتصادی که به طور هم‌زمان در رکود و تورم گرفتار شده باشد، نمی‌تواند پذیرای شوک‌درمانی و پیامدهای رکودی و تورمی آن باشد. اما با همه این تفاسیر، سیاست‌گذاران باز هم می‌توانند از شوک‌درمانی استفاده کنند اما پیامدهای این سیاست‌ها بر عهده خود آنها خواهد بود.

خبر

صادرات نفت روسیه در سال ۲۰۲۴ کاهش یافت

آژانس بین‌المللی انرژی اعلام کرد درآمدهای نفتی روسیه با وجود کاهش حجم صادرات نفت این کشور، در سال ۲۰۲۴ میلادی حدود چهار میلیارد دلار افزایش یافت.

به گزارش اینلنا از خبرگزاری رویترز، آژانس بین‌المللی انرژی اعلام کرد صادرات روزانه نفت خام و فراورده‌های نفتی روسیه در سال ۲۰۲۴ میلادی با ۳۵۰ هزار بشکه کاهش همراه بوده، اگرچه درآمدهای حاصل از صادرات این کالا‌های راهبردی با سه میلیارد و ۸۰۰ میلیون دلار یا دو درصد افزایش روبرو بوده است. آژانس بین‌المللی انرژی در گزارش چشم‌انداز کوتاه‌مدت انرژی ماهانه خود اعلام کرد دور تازه محدودیت‌های اعمال‌شده علیه روسیه از سوی واشنگتن به طور قابل توجهی می‌تواند زنجیره تأمین این کشور در سال ۲۰۲۵ میلادی را مختل کند. براساس برآوردهای این آژانس، درآمد صادرات نفت خام و فراورده‌های نفتی روسیه در سال ۲۰۲۴ میلادی به ۱۹۲ میلیارد دلار رسیده است. این گزارش حکایت از آن دارد که درآمدهای روسیه از فروش نفت خام چهار میلیارد و ۵۰۰ میلیون دلار افزایش داشته، درحالی‌که درآمدهای حاصل از صادرات فراورده‌های نفتی ۸۰۰ میلیون دلار کاهش یافت. آژانس بین‌المللی انرژی اعلام کرد عرضه روزانه نفت خام روسیه در ماه دسامبر پارسل با ۴۰ هزار بشکه کاهش به ۹ میلیون و ۲۸۰ هزار بشکه رسید که همچنان بالاتر از سهمیه هشت میلیون و ۹۸۰ هزار بشکه‌ای تعیین‌شده از سوی ائتلاف تولیدکنندگان سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) و غیراوپک (اوپک‌پلاس) است. صادرات روزانه نفت خام روسیه در ماه دسامبر ۲۰۲۴ با ۲۵۰ هزار بشکه کاهش نسبت به نوامبر به چهار میلیون و ۶۰۰ هزار بشکه رسید که بیش از خنثی‌کردن افزایش صادرات فراورده‌های نفتی، ۲۱۰ هزار بشکه بود. به نظر می‌رسد این تغییر با افزایش ۲۰۰ هزار بشکه‌ای مربوط به تقاضای فصلی در پالایشگاه‌ها همسویی دارد.

آیین گرامیداشت سی‌ودومین سالگرد افتتاح شرکت فولاد مبارکه با حضور مدیرعامل و اعضای هیئت‌مدیره، جمعی از معاونان و مدیران و کارکنان شرکت و با حضور افتخاری محمدرحمن عرفانیان، مجری طرح فولاد مبارکه، روز یکشنبه ۲۳ دی، در محل برگزاری همایش‌های فولاد مبارکه برگزار شد. محمدیاسر طیب‌نیا، در این آیین با طرح سؤالاتی درباره عملکرد هریک از کارکنان در سال گذشته گفت: حدیث «حاسبوا أنفسکم قبل أن تُحاسِبوا؛ به حساب خود رسیدگی کنید پیش از آنکه به حساب شما رسیدگی کنند» از پیامبر اکرم (صلی‌الله‌علیه‌وآله) به ما می‌آموزد که باید قبل از محاسبه دیگران، به ارزیابی عملکرد خود دقت نظر داشته باشیم. بزرگ‌شدن روحی آدم‌ها به عوامل مختلفی بستگی دارد، اما بزرگ‌شدن انسان یک مفهوم متفاوت و به معنای بزرگ‌شدن روح و قلب است. «کارِ بامعنا» کلید این بزرگ‌شدن است.

او افزود: پیگیری‌های لازم برای تقویت شرایط معیشتی بانفستگان عزیز فولاد مبارکه در دستور کار قرار دارد و از طریق مراجع قانونی، حقوقی و صندوق بانفستگسی فولاد، پیگیر همه راه‌ها برای تقویت شرایط آنان هستیم و توانسته‌ایم مجوزهای برای بهبود و تقویت معیشت بانفستگان عزیز اخذ کنیم.

فولاد مبارکه صرفا یک شرکت نیست، بلکه یک خانواده بزرگ است که در آن تک‌تک افراد نقشی مهم دارند

طیب‌نیا اضافه کرد: درخصوص کارکنان گران‌قدر فولاد مبارکه نیز همواره تلاشمان این بوده است که به لحاظ معیشتی، آنچه از دستمان برمی‌آید تا حد ممکن انجام دهیم؛ زیرا همه افتخارآفرینی‌ها م‌ر هوین زحمات کارکنان زحمتکش است. ما از کار بامعنا و کار فرهنگی غنی صحبت می‌کنیم و اگر می‌گوییم به فکر کار بامعنا باشیم، درعین حال تلاش کرده‌ایم فرهنگ رسیدگی به کارگران و کارمندان فولاد مبارکه را نیز نهادینه کنیم. باید به این نکته توجه داشته باشیم که فولاد مبارکه صرفا یک شرکت نیست، بلکه یک خانواده بزرگ است که در آن تک‌تک افراد نقشی مهم دارند.

او ادامه داد: باید از خود این سؤال را بپرسیم که معنای کارِ ما در فولاد مبارکه چیست. آیا صرفا تولید فولاد و ورق فولادی کافی است؟ می‌توان پاسخ داد که خوب است، اما کافی نیست. رشد اقتصادی کشور نیز خوب است، اما کافی نیست. مدیرعامل شرکت فولاد مبارکه فولاد مبارکه با حداقل ۳۵ تا ۴۰ درصد زمان بیداری خود را در محیط کار می‌گذرانیم و معنای کار ما تاثیر زیادی بر احساس رضایت و نتیجه‌مندی ما دارد. کسانی که کار بامعنا دارند، هم احساس رضایت بیشتری می‌کنند و هم کار نتیجه‌مند دارند. اگر امروز در قالب مفهوم کار متعالی، به دنبال هرچه سریع‌تر به مدار آوردن پروژه نورد گرم شماره ۲ باشیم، به کشور کمک خواهیم کرد؛ زیرا این پروژه اشتغال‌زایی را افزایش می‌دهد که ثمرات زیادی به همراه دارد.

هریک از ما هم می‌توانیم در فولاد مبارکه یک امیرکمربل باشیم
او افزود: بیستم دی‌ماه سالروز شهادت امیرکمربل بود. انسانی بزرگ که تا پای جان برای کشورش هزینه داد. هریک از ما هم می‌توانیم در فولاد مبارکه یک امیرکمربل باشیم. فولاد مبارکه می‌تواند نقش بی‌بدیلی در اقتصاد کشور داشته باشد و اقتصاد فولادی را جایگزین اقتصاد نفتی کند. ایران جایگاه مهم تولید فولاد را در دنیا دارد و در ۱۱ماه سال ۲۰۲۴ حدود ۲۸ میلیون تن فولاد تولید کرد که بخش مهمی از آن به همت کارکنان فولاد مبارکه صورت گرفته است. اگر تلاش کارکنان فولاد مبارکه نبود، رکورد بزرگ در زمان غریب‌بیک مصرف انرژی گاز و برق به ثبت نمی‌رسید. این افتخارآفرینی‌ها محقق نمی‌شد و کشور نمی‌توانست جایگاه خود را حفظ کند.

طیب‌نیا اضافه کرد: فولاد مبارکه به‌مثابه موجودی جاندار است و اگر آن را در قامت انسان زنده توصیف کنیم، امروز ۳۲ساله شده است. باید بررسی کنیم که این صنعت از نظر روحی نیز بزرگ شده یا خیر. باید از خود بپرسیم تاکنون چه تلاش‌هایی کرده‌ایم که فولاد مبارکه دچار افول نشود.

او افزود: برآورد امروز بنده این است که تلاش‌های کارکنان و بنیان‌گذاران فولاد مبارکه به ثمر نشسته و با وجود اینکه این شرکت طی سال‌های گذشته با ناترازی‌های مختلفی اعم از حمل‌ونقل، مواد اولیه، گاز، برق و آب روبرو بوده، امروز بزرگ شده و به بلوغ رسیده است. جمله مصداقِ این بلوغ و بزرگ‌شدن این است که اکنون بزرگ‌ترین نیروگاه خورشیدی کشور را در مدار تولید قرار داده، در مسیر حل مشکل آب خود و حتی صنعت استان اصفهان کام برداشته و فاز نخست پروژه انتقال آب از دریای عمان را به پیشرفت فیزیکی ۹۸درصدی رسانده است. مدیرعامل شرکت فولاد مبارکه ادامه داد: فولاد مبارکه در تقویت حوزه‌های حمل‌ونقلی، دانشی و تحولی اقدامات مؤثری انجام داده و در واقع می‌توان گفت فولاد مبارکه در حوزه‌هایی که کشورهای توسعه‌یافته و شرکت‌های پیشرو کام برداشته‌اند، حرکت کرده و عقب نمانده است. همچنین ما با راه‌اندازی معادن کوچک در نقاط مختلف کشور و خرید سهام شرکت صنعتی و معدنی ایال، تأمین پایدار مواد اولیه مورد نیاز خود را تضمین کرده‌ایم.

او گفت: فولاد مبارکه امروز بزرگ‌ترین صادرکننده غیرنفتی کشور است، افتخارات و تحولات خوبی در کشور رقم زده و ما به‌خوبی می‌فهمیم که بنیان‌گذاران فولاد مبارکه چه سختی‌هایی کشیده‌اند.

حفظ جایگاه قهرمانی سخت‌تر از به‌دست آوردن قهرمانی است
مدیرعامل شرکت فولاد مبارکه ادامه داد: رکوردها و افتخارات فولاد مبارکه از اهمیت زیادی برخوردار است، اما همیشه سخت‌تر از به دست آوردن قهرمانی، حفظ جایگاه قهرمانی است و این امر درخصوص رکوردهای تولید فولاد مبارکه نیز صدق می‌کند. باید با ایجاد معنا در کار، این افتخارات را حفظ کنیم.

پیگیری برای تقویت شرایط بانفستگان

او افزود: پیگیری‌های لازم برای تقویت شرایط معیشتی بانفستگان عزیز فولاد مبارکه در دستور کار قرار دارد و از طریق مراجع قانونی، حقوقی و صندوق بانفستگسی فولاد، پیگیر همه راه‌ها برای تقویت شرایط آنان هستیم و توانسته‌ایم مجوزهای برای بهبود و تقویت معیشت بانفستگان عزیز اخذ کنیم.

فولاد مبارکه صرفا یک شرکت نیست، بلکه یک خانواده بزرگ است که در آن تک‌تک افراد نقشی مهم دارند

طیب‌نیا اضافه کرد: درخصوص کارکنان گران‌قدر فولاد مبارکه نیز همواره تلاشمان این بوده است که به لحاظ معیشتی، آنچه از دستمان برمی‌آید تا حد ممکن انجام دهیم؛ زیرا همه افتخارآفرینی‌ها م‌ر هوین زحمات کارکنان زحمتکش است. ما از کار بامعنا و کار فرهنگی غنی صحبت می‌کنیم و اگر می‌گوییم به فکر کار بامعنا باشیم، درعین حال تلاش کرده‌ایم فرهنگ رسیدگی به کارگران و کارمندان فولاد مبارکه را نیز نهادینه کنیم. باید به این نکته توجه داشته باشیم که فولاد مبارکه صرفا یک شرکت نیست، بلکه یک خانواده بزرگ است که در آن تک‌تک افراد نقشی مهم دارند.

مجری طرح مجتمع فولاد مبارکه در آیین گرامیداشت سی‌ودومین سالروز افتتاح این شرکت:

فولاد مبارکه محصول کار بامعناست

در آیین بزرگداشت سی‌ودومین سالروز افتتاح شرکت فولاد مبارکه، محمدرحمن عرفانیان، بنیان‌گذار و مجری طرح شرکت فولاد مبارکه در دوران ساخت، در نودنوشته‌ای با مدیرعامل، معاونان و کارکنان فولاد مبارکه این چنین سخن گفت: «ای هستی که در خدمت ما هستی و من به‌درستی باور دارم که می‌دانی و می‌آموزی آنچه پنهان و آشکار است، چراکه چیزی پنهان بر طراح در زمین و آسمان نیست».

تبریک به خودم و به شما به مناسبت سالروز به ثمر رسیدن نهال پرثمری که پیش‌کسوتان شما و شما کاشتید و نگهبانی می‌کنید. متشکرم از اینکه از من به نام «بنیان‌گذار فولاد مبارکه» ی‌یاد می‌کنید. می‌دانید، این نام به من اجازه می‌دهد که هروقت خدمت شما می‌رسم سخنی داشته باشم، اما من سخن تازه‌ای برای شما ندارم. سخنی کهنه دارم که از آن غفلت شده است. این سخن کهنه یک کتاب است و امکان بسط آن در این زمان محدود وجود ندارد.

من امروز سخنگوی دو میلیون نفر ماه هستم که این بنا را بنیان گذاشته است؛ فولاد مبارکه محصول کار بامعناست. من این کلدیوازه زیبا را از محققان نیروی انسانی فولاد مبارکه وام گرفته‌ام.

ابراهیم برای ابطال این تگرش به هستی و زمین، هاجر و اسماعیل یعنی زن و فرزند خود را به یک وادی به نام مکه در پای کوه صفا و مروه که ظاهرا بی‌پای حاصل و «غیرذی‌زرع» بود برد و در آنجا نمادی به نام خانه خدا و آیینی به نام مکه را سامان داد و زن و فرزند خود را بدان نماد و آیین آموزش داد و این پیام را برای جهانیان فرستاد که مکه می‌تواند امرتر از فلسطین و بیت‌المقدس باشد؛ اما به‌جز اندکی در دنیا، کسی این پیام را درنیافته و خود را در چنگال مالکیت و انحصار گرفتار کرده است و با آنکه اقوام بسیاری مثل هود و عاد و ثمود مدفون شده‌اند و باستان‌شناسان از علل آن آگاهی داده‌اند، باز هم بشر از این چهل راهی‌ی نیافته است.

خاطرات زیادی در مورد برپایی فولاد مبارکه از این چهل دارم که نماد سختی‌های دوران ما بوده است و مطمئتم نسل امروز هم این گرفتاری را دارد.

مرحوم هاشمی، رئیس‌جمهوری وقت، دو بار از فولاد مبارکه بازدید و آن را افتتاح کرد. در افتتاح اولین ذوب، من سالن فولادسازی را نشان دادم و گفتم این مجتمع برای ظرفیت شش میلیون تن در حال ساخت است. ایشان با گذاشتن انگشت روی بینی به علامت «هیس» گفت: «فقط به فکر راه‌اندازی ۲.۴

بازی قدرت در سوریه

تحریم‌ها شد. اما این تحولات تنها به سوریه محدود نمی‌شود؛ رئیس‌جمهور جدید لبنان، ژوزف عون که برای انتخاب‌شدن خود سعی بر رضای‌کردن حزب‌الله داشت، نخستین سفر خارجی خود را به عربستان سعودی انجام داده است. درحالی‌که ترکیه دخالت خود در سرنگونی رژیم سوریه را انکار می‌کند، بیشترین بهره را از سقوط اسد برای ادامه حملات خود علیه کردهای یگان‌های مدافع خلق (YPG) در شمال شرقی سوریه می‌برد. یگان‌های مدافع خلق، شاخه سوری حزب کارگران کردستان (PKK) است که آنکارا را از یک گروه توریستی می‌داند. بااین‌حال، آینده سوریه همچنان به‌شدت بی‌ثبات است و تردیدهایی درباره تداوم حضور روسیه و سیاست آینده آمریکا وجود دارد.

درحالی‌که روس‌ها بیش از ۱۰ سال است که در سوریه حضور دارند و با داعش و سایر گروه‌های جهادی جنگیده‌اند، از درگیری با گروه هیئت تحریرالشام (HTS) خودداری کرده و به پایگاه‌های خود در طرطوس و حمیمیم عقب‌نشینی کرده‌اند. این پایگاه‌ها که در شمال‌غربی کشور قرار دارند، بسیار استراتژیک هستند؛ زیرا امکان دسترسی مستقیم دریایی و هوایی به دریای مدیترانه، اروپا و آفریقا را برای روسیه فراهم می‌کنند. چگونه می‌توان این عقب‌نشینی تاکتیکی را توضیح داد؟ آیا ولادیمیر پوتین ضمانت‌هایی از اردوغان و الجولانی دریافت کرده است؟

اما بزرگ‌ترین و واقعی‌ترین ناشناخته، سیاست آمریکا‌ست. آیا هیئت تحریرالشام صرفا از دوره انتقالی بین پادین و ترامپ برای حمله خود بهره برده یا اینکه واشنگتن به صورت آشکار به

فولاد مبارکه می‌تواند اقتصاد فولادی را جایگزین اقتصاد نفتی کند

میلیون تن باش. مملکت ظرفیت شنیدن این حرف را ندارد و معتقد است راه نخواهد افتاد»، گفتم: «جناب هاشمی، من و شما فولاد را نمی‌شناسیم، اما هر دو گوسفند را می‌شناسیم. ورق فولاد مبارکه به‌مثابه فضولات گوسفند است، مفید و اقتصادی. تولید ورق در این مجتمع بر عهده من است، اما شما به دنبال دیگر محصولات گوسفند مثل گوشت، استخوان، مغز، دل، روده و حتی دنبان آن باشید». او در هم فرورفت و چیززی نگفت. تا اینکه ایشان در افتتاح خط نورد گرم پاسخ من را داد و گفت: «همه خبرگان بر این باور بودند که فولاد مبارکه راه نمی‌افتد و اگر هم بیفتد غیراقتصادی است. من به فردی ۲۰ساله که با رگ کردن سخن می‌گفت اعتماد کردم. امروز می‌فهمم که در مملکت توانایی‌هایی است که بر من رئیس‌جمهوری پوشیده است». و اضافه کرد: «من در دفترم تحت تاثیر ساخت فولاد مبارکه حرکت صنعت را می‌بینم» و نگفت می‌خوانم.

کار بامعنا یعنی ساختن ساختاری که نرم‌افزار، سخت‌افزار و نیروی انسانی آن دارای استراتژی هم‌آواز با هستی و تضمین‌کننده آن باشد. به عبارت دیگر فولاد مبارکه دارای ساختاری موظف به نتیجه است.

در ساختار موظف به نتیجه چیزی به نام کارکنان وجود ندارد، همه مسئول هستند، همه مسئول به نتیجه هستند و هیچ‌کس حق ندارد تا به نتیجه نرسیده است از پای بنشیند. فولاد مبارکه به عنوان نمونه شاهد، نباید آهن را ورق ببیند، بلکه باید آن را ابزار اقامه قسط ببیند. افتخار فولاد مبارکه این نیست که آب مصرف نمی‌کند، بلکه افتخارش این است که باور دارد از آب همه‌چیز زنده است و آب مایه حیات زمین است. ۳۰۰ تا ۵۰۰ میلیارد مترمکعب بارندگی در سال در سرزمین ایران، می‌تواند استقرار و هم‌زیستی بسیار بیشتری از انسان، جمادات، حیوان و گیاه را پذیرا باشد؛ چراکه نهرها رام بشر هستند، همان‌طوره آهن نیز رام بشر شده است. مشکل در ساختار مالکیت‌گرا و انحصارطلب است که در هستی ظلم تعبیر می‌شود و مردم و طبیعت را از بین می‌برد که فرورنشت هشتاد آن است.

افتخار فولاد مبارکه، سودآوری بیشتر برای سهام‌دار نیست، بلکه این باور است که خرد که ریشه در علم دارد، بدون بصیرت علم را به تجربه درآورده است و پاسخ‌گوی هم‌آواری با هستی نیست. به عنوان نمونه، باید بستر جاری‌شدن علم از دانشگاه به سطح جامعه که کورکورانه راه تجربه را پیش گرفته، فراهم آورد؛ چراکه اگر چنین شود، بهره‌وری از این سرزمین همواره دارای مازادی است که انسان غیظه کفران نعمت دارد.

در آمار می‌گوییم که ایران یک درصد جمعیت دنیا، ۱۰ درصد منابع دنیا و یک‌دهم درصد از تولید ناخالص دنیا را دارد؛ این همان نقض ساختاری است که اگر فولاد مبارکه به رفّ آق همت نکمارد، نقض همچون علف هرز بر محصول فائق خواهد شد. وقتی فولاد مبارکه به اولین ورق دست یافت، خیرنگاران سؤال کردند که چه پیامی برای ملت داری؟ گفتم: «مسئله ورق به‌عنوان یکی از هزاران مشکل مملکت حل شد، بنشینیم برای حل مسائل بر زمین مانده». آنچه ابراهیم در مکه نماد کرد و حضرت محمد(ص) در غدیر حکمرانی کرد که تا چنین که هست، نباشد.

عرفانیان در پایان به آیاتی از قرآن اشاره کرد و گفت: پرتسید از آن روزی که هستی که در خدمت شماست و بی‌نیازکننده شما بوده است با شما عبوسانه برخورد کند.

رئیس هیئت‌مدیره شرکت فولاد مبارکه: فولاد مبارکه صنعت‌ساز است

رئیس هیئت‌مدیره شرکت فولاد مبارکه در حاشیه آیین گرامیداشت سی‌ودومین سالگرد افتتاح این شرکت گفت: سی‌ودومین سالگرد افتتاح شرکت بزرگ و بالنده فولاد مبارکه را به همه مدیران و کارکنان شاغل و بانفستسته و سهام‌اران و شرکای کسب‌وکار این شرکت تبریک می‌گویم.

محسن صالحی‌نیا افزود: ما در طبقه‌بندی صنایع، شرکتی مانند فولاد مبارکه را صنعتی صنعت‌ساز تلقی می‌کنیم. شرکتی در اقصی‌نقاط کشور با اجرای طرح‌های مختلف صنعتی و زیرساختی، تولید، ارزش‌افزوده و اشتغال ایجاد کرده و همه این دستاوردها نتواند بدهند این است که فولاد مبارکه با سیاست‌گذاری خوب گذشتگان و بنیان‌گذارانش ایجاد شده و توانسته اهداف و دستاوردهای مذکور را محقق کند. این درحالی است که فکر می‌کنیم هنوز ابتدای راه هستیم و می‌توانیم دست به دست هم بدهیم و همچنان به اهداف متعالی‌تر نیز دست یابیم.

خبر

گرفتاری تحریم برای رابطه با چین و روسیه

یک کارشناس اقتصادی گفت: اقتصاد ایران در حوزه‌های مختلف به‌ویژه زیرساخت‌ها، آن هم زیرساخت‌های نرم‌افزاری نیاز به سرمایه‌گذاری دارد که در بخش زیرساخت‌های نرم‌افزاری دانش آن در روسیه وجود ندارد. جز در حوزه گاز که در این حوزه دچار ناترازی و کمبود هستیم با بخشی از محصولات کشاورزی مانند گندم که تنها حداقل‌های اقتصاد ما هستند، نمی‌توانیم روابط تجاری گسترده‌تری با اقتصاد روسیه داشته باشیم. کارمان ندی در گفت‌وگو با اینلا درباره عملیاتی‌شدن پیمان پولی میان بانک‌های مرکزی ایران و روسیه و اثر آن در اقتصاد کشورمان گفت:

باید توجه داشت به هر حال هر نوع تسهیلی در روابط بانکی و تجاری فارغ از اینکه با چه کشوری باشد می‌تواند در شرایط فعلی به اقتصاد کشورمان کمک کند. اقتصاد ایران در حوزه‌های مختلف به‌ویژه زیرساخت‌ها،

آن هم زیرساخت‌های نرم‌افزاری نیاز به سرمایه‌گذاری دارد و هرچه بتوانیم باید روابط مالی و کارگزاری و بانکی را با هر کشوری بهبود دهیم و نباید این اقدامات را دست‌کم گرفت. اما اینکه گمان کنیم ارتباط با روسیه و حتی چین ما را از برقراری ارتباط سایر کشورها بی‌نیاز می‌کند، ساده‌انگارانه است. ندی تأکید کرد: باید توجه داشت که موضوع چین بسیار متفاوت از روسیه است و روسیه اقتصاد ضعیفی دارد و تحریمی است، اما اقتصاد چین تحریم نشده و از آنجایی‌که چین روابط تجاری گسترده با غرب دارد و بخشی از پیشرفت اقتصادی چین مرهون سرمایه‌گذاری غربی‌ها در چین بوده، بنابراین وابستگی اقتصادی چین به اقتصاد اروپا و آمریکا و متحدان اروپا و آمریکا که فقط محدود به غرب نیستند، بسیار زیاد است. ندی با تأکید بر اینکه تا مسئله تحریم‌ها برای ایران حل نشود و تا ایران نتواند مشکلات خود در زمینه بین‌الملل را حل کند، چنین‌ها هم تمایلی به افزایش روابط تجاری با ایران ندارند، گفت: چنین‌ها درحال‌حاضر با سوئیفت کار می‌کنند و قاعدتا ریسک روابط بانکی با ایران از نمی‌پذیرند. قطعا این رویکردی متفاوت از اقتصاد روسیه است. باید توجه داشت که اقتصاد روسیه تقریبا شبیه اقتصاد ایران است با این تفاوت که علمی‌تر اداره می‌شود، به‌ویژه اینکه در حوزه پولی حرفه‌ای‌تر عمل می‌کنند. اما به هر حال اقتصاد چین قابل مقایسه با اقتصاد روسیه نیست. اقتصاد چین بر پایه صنایعی است که منشأ عمده آنها در کشورهای غربی بوده است. چین پیشرفت‌های هوش مصنوعی در کشورش را مدیون ارتباطات با کشورهای غربی است.

یادداشت

پرسش‌هایی در باره نشست ائمه‌جمعه شمال غرب

اگر ائمه جمعه محترم شمال غرب نسبت به عملکرد دستگاه سیاست خارجی در قبال کشور جمهوری آذربایجان گلایه یا انتقادی دارند، بهتر آن است که با استفاده از ظرفیت‌های قانونی مانند مشورت با نمایندگان مجلس حوزه انتخابیه، برای تذکر یا طرح سؤال و استیضاح استفاده کنند تا خود به‌صورت مستقیم و علنی وارد موضوع شده و سیاست خارجی کشور را درگیر مباحث و چالش‌هایی تازه کنند. به عبارت دیگر، اگر ائمه جمعه محترم شمال غرب به وزارت خارجه اعتماد ندارند، بهتر است از راه‌های قانونی اقدام‌کنند تا اینکه خود نقشی در سیاست خارجی بسر عهده گیرند. ورود نهادهای دیگر به عرصه سیاست خارجی، دردرسات و موجب وهن دستگاه سیاست خارجی است تا فرصت‌ساز.

۳- در صورت سربایت رویکرد ائمه جمعه به دیگر استان‌ها، دستگاه سیاست خارجی با چالش‌های بزرگ‌تری مواجه می‌شود. به این‌معنا که اگر قرار باشد در هر استان مزری ائمه جمعه به بهانه مشترکات تاریخی و فرهنگی با آن سوی مرز خود وارد موضوعات مرتبط با سیاست خارجی شوند، هرج‌ومرجی گسترده بر کشور حاکم می‌شود. تصور کنیم که ائمه جمعه غرب کشور مانند سنج، مهاباد و خارجی است تا فرصت‌ساز.

در هر استان مزری ائمه جمعه به بهانه مشترکات تاریخی و فرهنگی با آن سوی مرز خود وارد موضوعات مرتبط با سیاست خارجی شوند، هرج‌ومرجی گسترده بر کشور حاکم می‌شود. تصور کنیم که ائمه جمعه غرب کشور مانند سنج، مهاباد و جنوب شرقی هم درباره عربستان و یمن و اهل سنت چنین رویکردی در پیش گیرند. در این‌صورت آیا امنیت ملی به‌شدت تحت تاثیر این اقدامات قرار نخواهد گرفت.